

**REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJA ZADARSKA**

23210 Biograd na Moru

Tel: 023 383 305, 023 286 128

Mob: 0992828759

Matični objekt: Marina Držića 1

Područni objekti: Paška 1. , A. Šenoa 42

Tel. 023 638-279

www.dv-biograd.hr

E mail: tajnistvo@dv-biograd.hr

OIB: 60175705264

MB: 3311996

KLASA:601-02/20-01/38

URBROJ: 2198-16-10-01-23-1

Biograd na Moru, listopad 2023. godine

Na temelju članka 40. Statuta Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, a u skladu sa Zakonom o Predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne Novine br. 10/97, 107/07, 94/13), Upravno vijeće Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru na prijedlog ravnateljice nakon sjednice Odgojiteljskog vijeća dana 10. listopada 2023. donosi:

KURIKULUM

DJEČJEG VRTIĆA IVANA BRLIĆ MAŽURANIĆ, BIOGRAD NA MORU

ZA PEDAGOŠKU GODINU 2023./24. – 2028./29.

**Zakonski predstavnik
v.d. Ravnatelja:
Paola Jurić, mag.praesc.educ.**

UVOD

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija. Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u pojedinome vrtiću s obzirom na njegove posebnosti. Kurikulum vrtića u svakoj ustanovi oblikuje se s obzirom na specifičan kontekst tj. njezinu kulturu te kulturu i tradiciju okruženja u kojem se ustanova nalazi. Kvalitetu kurikulumu vrtića određuju kontekstualni uvjeti u njemu (kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja te organizacijska kultura), koji se kontinuirano propituje i unaprjeđuje.

Kurikulum ranog odgoja i obrazovanja otvoren je, dinamičan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička priroda kurikulumu podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikulumu usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta, te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

Temeljna struktura predškolskog kurikulumu podijeljena je na tri velika područja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (slika o sebi), ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica) i svijet oko mene (prirodno i šire društveno okruženja, kulturna baština, održivi razvoj). U svakom području određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnog procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnog rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

KULTURA I SPECIFIČNOSTI VRTIĆA

Kultura svakog vrtića je proces kojeg obilježavaju zajedničke vrijednosti i temeljne postavke zaposlenika, stručnjaka i naravno vodstva vrtića. Ona uključuje prostorno, materijalno i socijalno okruženje vrtića, te vođenje vrtića.

Obzirom na to da je nedavno došlo do promjene vodstva vrtića, to se odrazilo i na kulturu vrtića koja je još uvijek u nastajanju, promjenama i susretanju s različitim izazovima koji nas osnažuju i usmjeravaju na put kojim želimo ići. Ono što smatramo vrlo važnim je ulaganje znanja, truda i usmjerenosti na kontinuirano učenje kako bi se kultura vrtića razvijala i rasla.

Bitna činjenica u razvoju je da imamo razvijenu svijest o tome da kao pojedinci bez povezanosti i suradnje sa ostalima ne možemo učiniti puno. Jako nam je bitno suradničko

okruženje, te konstantno i planirano stručno usavršavanje. Težimo i potičemo međusobnu otvorenu i profesionalnu komunikaciju, razmjenu iskustava, refleksiju, zajedničke rasprave o procesu, u cilju podizanja kvalitete ustanove na svim područjima djelovanja.

U kontekstu vođenja ustanove radi se na distribuciji, odnosno delegiranju ovlasti kako bi u demokratskom okruženju svaki sudionik mogao izraziti i ostvariti svoj interes, potrebu ili afinitete. Takvim pristupom želimo da svaki član zajednice doprinese svojom ulogom, na svoj način, u okviru svojih mogućnosti i želja, izgradnji zajedničke vizije.

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA IVANA BRLIĆ MAŽURANIĆ, BIOGRAD NA MORU

Kurikulum Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru temelji se na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje temeljni je kurikularni dokument u Republici Hrvatskoj koji određuje sve bitne sastavnice koje se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada. Pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednicu, vrijednosti, prava i sl.)

Polazište kurikuluma Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru su postojeći dokumenti, primjeri dobre odgojno-obrazovne prakse našeg i drugih vrtića, te novih znanstvenih spoznaja iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Temelji se na inicijalnom obrazovanju, cjeloživotnom učenju i obrazovanju, te profesionalnom razvoju svih stručnih radnika.

Kurikulum Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru polazi od sljedećih dokumenata:

- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.)
- Konvencija o pravima djeteta (2001.)
- Nacionalni okvirni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2015.)
- Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske
- Priručnik za samo vrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.)
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.)

Dječji vrtić Ivana Brlić Mažuranić je usmjeren na konstantan rast i razvoj na svim područjima, te smatramo vrlo važnim stvoriti poticajno okruženje u kojem će se svi osjećati ugodno i sigurno. Kako je vrtić živi organizam koji se konstantno mijenja i nadograđuje, teško je pa čak i nemoguće unaprijed predvidjeti ishode. Stajališta smo da se bez obzira na to, djeca u svakom trenutku trebaju osjećati slobodno krenuti u istraživanje i ostvarivanje svojih mogućnosti i interesa.

Vizija vrtića:

Vrtić sretno djece koja kroz igru razvijaju svoje potencijale i sposobnosti.

Misija vrtića:

Poštivanjem dječjih prava i individualnih potreba, uvažavanjem roditelja kao partnera, te njegovanjem tradicije uz kompetentne odgojitelje i njihovo kontinuirano usavršavanje, u kreativnom okruženju za rast i razvoj svakog djeteta, omogućiti slobodu izbora uz poticanje odgovornosti.

IMPLEMENTACIJA NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE U KURIKULUM VRTIĆA

NAČELA KURIKULUMA:

Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Fleksibilno strukturiran odgojno-obrazovni proces u Dječjem vrtiću Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru, omogućuje prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece i odraslih u ustanovi, kao i uvjetima i kulturi sredine u kojoj ustanova djeluje. Vrtić ostvaruje ovo načelo na način da omogućava poštivanje prava svakog pojedinca u ustanovi, te osigurava zadovoljenje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja djece.

Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Roditelje prihvaćamo i poštujemo kao ravnopravne članove vrtića koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima, te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini. Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi, ima za cilj primjereno odgovoriti na individualne razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitu razvoju. Tijekom godine osmišljamo i provodimo različite oblike suradnje s roditeljima. Odgojitelji na roditeljskim sastancima prezentiraju bitne informacije vezane uz rad i funkcioniranje vrtića, također se dogovaraju zajedno o aktualnim pitanjima vezanim uz vrtić i grupu. Pedagoginja i odgojiteljica provode Unicef-ove programe za roditelje: „Rastimo zajedno“, Rastimo zajedno Plus“, „Klub očeva Rastimo zajedno“ i „Klub roditelja Rastimo zajedno“. Pedagoginja uključuje odgojitelje te zajednički drže edukativna predavanja i radionice za obilježavanje značajnih dana u godini (Dječji tjedan, Mjesec knjige, Dan očeva, Majčin dan...). Roditelje tijekom godine pozivamo na boravak u skupini, „druženja na izletima i u vrtiću“. Kako bi omogućili roditelju i djetetu zajedničko uživanje u procesu stvaranja u djetetovom vrtićkom okruženju, tijekom godine provode se i stvaralačke radionice roditelja i djece, koje imaju težište na procesu stvaranja i suradnje roditelja i djeteta tijekom tog procesa. Tijekom pedagoške godine organiziramo izlete, druženja i zajedničke aktivnosti

roditelja i djece, te posjete na radno mjesto roditelja, što također omogućuje djeci da bolje upoznaju svoju neposrednu okolinu i razumiju život odraslih. Prilikom individualnih susreta s odgojiteljima, roditelji mogu doznati više o svakodnevnom funkcioniranju djeteta u skupni i njegovom cjelokupnom razvoju, usporediti svoje poglede na dijete, odgojitelji mogu dobiti dodatne informacije o ponašanju djeteta u roditeljskom domu, te zajedno dogovoriti odgojne postupke u određenim situacijama. U slučaju potrebe, na individualne razgovore uključuju se i ostali članovi stručnog tima vrtića.

Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju je od iznimne važnosti jer osigurava zadovoljavanje jednog od temeljnih prava djeteta - pravo na odgoj i obrazovanje. Za uspostavljanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju važni su:

- Kvalitetna suradnja među različitim razinama odgojno-obrazovnog sustava
- Kvalitetna suradnja s obiteljima djece i lokalne zajednice.

Osnovni cilj jest stvoriti poticajnu, ugodnu i podržavajuću atmosferu, te izbjeći situacije koje izazivaju stres i nezadovoljstvo u djece i odraslih, odnosno svih sudionika procesa. Kako bi se ostvario kvalitetan odnos potrebno je ostvariti dobru suradnju između vrtića i škole, te unaprijediti odnose stalnim podizanjem osobnih i profesionalnih kompetencija stručnjaka svih profila.

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse

Posebnu važnost pridajemo postizanju i održavanju kvalitete okruženja koje predstavlja temeljni preduvjet za kvalitetu odgojno-obrazovnog rada. Otvorenost za istraživanje i unaprjeđivanje kvalitete rada su odlike koje odgojitelji trebaju njegovati i utkati u svoj svakodnevni proces kao praktičari, naravno uz suradnju sa ostalim stručnim djelatnicima vrtića. Svakodnevno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse, kao i reflektivna praksa će biti postulati kojima ćemo se rukovoditi u radu.

VRIJEDNOSTI KURIKULUMA

Temeljne vrijednosti kojima ćemo se rukovoditi u radu su obuhvaćene Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, kreativnost i autonomija). Promicanje navedenih vrijednosti provodit će se putem raznih organizacijskih formi i sadržaja.

- **Znanje**– Dijete je po svojoj naravi intrinzično motivirano za upoznavanje, otkrivanje i istraživanje realnosti. Spoznaja da dijete svoje znanje gradi i su konstruira u susretu sa okolinom, i kao takvo, znanje postaje upotrebljivo i živo te na taj način unaprjeđuje i razvija

svoje cjelokupne potencijale, pred Dječji vrtić stavlja zadaću da djeci osigura bogato i poticajno socijalno i fizičko okruženje. S obzirom na činjenicu da svaki pojedinac gradi vlastita znanja u interakciji i komunikaciji sa okruženjem, pred ustanovu stavlja zadaću osigurati profesionalno i odgovorno promišljeni kontekst koji će podržavati rast, razvoj i učenje djece u Dječjem vrtiću.

- **Identitet**- jedinstvenost i neponovljivost svakog djeteta ponaosob gradi se njegovim življenjem u određenom društvenom i kulturnom kontekstu, te time tvori vlastiti identitet. Odgoj i obrazovanje u ustanovi uvelike doprinosi razvoju identiteta djeteta svojim specifičnostima pripadanja određenom prostornom, obiteljskom i kulturološkom kontekstu. Identifikacija s karakteristikama konteksta u kojem živi i aktivno sudjeluje, temelj je za stvaranje osobnog identiteta. Imajući to u vidu, u ustanovi će se poticati razvoj identiteta svakog djeteta na način da će se kroz svakodnevni rad sa djecom graditi pozitivnu sliku o sebi, razvijati samopoštovanje kod djece, i podržavati individualne posebnosti. Na taj će se način pomoći djetetu da razumije sebe i vlastiti identitet te time razvije sigurnost u sebe, svoju kulturu i baštinu kod susreta sa ljudima u užoj i široj okolini.

- **Humanizam i tolerancija**- složenost i dinamičnost različitih rodnih, spolnih, vjerskih, nacionalnih i drugih opredjeljenja u današnjem svijetu globalizacije i migracija zahtjeva od odgojno obrazovnog sustava profesionalan i osmišljen rad sa djecom. Kao društvena bića koja djeluju u određenom socijalnom kontekstu djeca su svjesna različitosti među sobom. Iznimno je važno podržavati uvidavnost djece i poticati ih na toleranciju i prihvaćanje tih različitosti na način da se u Dječjem vrtiću svakodnevno živi solidarnost i tolerancija prema drugima koji se po nekim karakteristikama razlikuju od nas samih. Smatramo da samo dijete koje svakodnevno osjeća i živi demokratske odnose, toleranciju i otvorenost prema različitostima može razviti empatiju prema potrebitima, osjetljivost za druge i otvorenost prema divergentnostima. Na taj će se način, življenjem tolerancije, afirmirati jednakost u Dječjem vrtiću.

- **Odgovornost**- imajući u vidu da je dijete kompetentno biće koje ima sposobnosti za procjenjivanje određenih situacija i odgovorno donošenje odluka bez obzira na svoju dob i karakteristike, važno mu je omogućiti aktivno participiranje u donošenju, za njih važnih, odluka. Razvijanje odgovornosti prema materijalnom okruženju, sebi i drugima uzajamno je sa načinom na koji dijete sudjeluje u vlastitom životu. Kod djece je važno promicati razvoj sposobnosti za proaktivno i konstruktivno sudjelovanje u životu zajednice kao i učenje o vlastitim pravima i odgovornostima na način da njihova prava i odgovornosti ne ugrožavaju isto kod drugih. U Dječjem će se vrtiću motivirati djecu da preuzmu odgovornost za vlastiti izbor, te prihvate odgovornost kod podjela odgovornosti na način da će djeca svakodnevno biti slobodna i odgovorna birati kada, s kime i koliko vremena žele provesti u određenoj aktivnosti, a da time ne ugrožavaju prava i odgovornosti druge djece i odraslih.

- **Autonomija**- autonomno i suvereno djelovanje jedan je od temeljnih ciljeva odgoja i obrazovanja. Kao i tolerancija, autonomija je karakteristika ljudi koja se razvija u onoj mjeri u kojoj se doživljava ili prakticira. Odstupanjem od hijerarhijskog sustava unutar same ustanove, misleći na time na sve sudionike odgojno obrazovnog procesa, djeci se pruža mogućnost da u

svakodnevnim, životnim aktivnostima osiguraju zadovoljavanje vlastitih prava, donošenje za njih važnih odluka i podržavanje inicijativnosti. Poticanjem djece da aktivno sudjeluju u organizaciji odgojno obrazovnog procesa koji žive (uređenje i izbor prostora, centara, materijala, izbor vršnjaka i odraslih u igri i učenju), izborom sadržaja koji će istraživati i otkrivati, kao i otvorenost ka participaciji djece u stvaranju kurikuluma grupe i vrtića razvijati će se autonomnost svakog djeteta ponaosob.

- **Kreativnost**- originalan pristup rješavanju problema kao i inovativnost u aktivnostima koje provode posebno su izraženi u ranom i predškolskom periodu. Urođenost djeci da razmišljaju „izvan okvira“ potrebno je razvijati u različitim područjima razvoja djeteta. Usmjerenost ka različitim kreativnim rješenjima njegovati će se ne samo u umjetničkim područjima već i u dječjoj igri i učenju. Orijehtiranjem na originalnost, divergentnost u mišljenju, prihvaćanjem „krivih odgovora“ te skretanjem od uobičajenog, kao i fleksibilnosti u različitim vrstama aktivnosti, metodama učenja i razvoja poticati će se kreativnost kod djece.

CILJEVI KURIKULUMA

Ciljevi Kurikuluma usklađeni su sa Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, a podrazumijevaju osiguravanje svih dimenzija dobrobiti za dijete te utjecaj na cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece i razvoj njihovih kompetencija, uključujući ključne kompetencije za cjeloživotno učenje.

Usmjerenost ka planiranju odgojno obrazovnog procesa usmjerenog na dijete i njegovu dobrobit je način za osiguravanje dobrobiti. Razumijevanje dobrobiti djeteta i svih njenih dimenzija ishod je znanja i očekivanja odgajatelja i njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva i socijalizacije te odgoja i obrazovanja, odnosno ima psihološku, pedagošku i didaktičku utemeljenost. Drugim riječima, planiranje odgojno obrazovnog sustava usmjereno je na promišljanje djetetove dobrobiti i načine na koje se ona može ostvariti holističkim pristupom djetetu, a ne usmjerenošću na parcijalne ciljeve odnosno područja i sadržaje učenja, isključujući pritom individualnosti svakog djeteta ponaosob.

Ovakav, holistički, pristup djetetu podrazumijeva usmjerenost na osobnu, emocionalnu i tjelesnu, obrazovnu te socijalnu dobrobit djeteta.

➤ **OSOBNNA, EMOCIONALNA I TJELESNA DOBROBIT** uključuje niz segmenata koje zapravo stvaraju subjektivan osjećaj: biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro.

➤ **OBRAZOVNA DOBROBIT** odnosi se na uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...)

➤ **SOCIJALNA DOBROBIT** koja se odnosi na uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija.

Cjeloviti razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija jest još jedan od važnih ciljeva Nacionalnog kurikuluma pa time i Kurikuluma vrtića. Temelj za postizanje ovog cilja jest percepcija djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanje integrirane prirode učenja djece u cjelokupnoj organizaciji odgojno obrazovnog procesa u vrtiću. Integriranje svih segmenata odgojno obrazovnog procesa (zaštita, njega, odgoj i obrazovanje) u cjelinu predstavljaju utkanost svih segmenata zajedničkog življenja djece s drugom djecom i odraslima u vrtiću bez vremenske i sadržajne parcelizacije. Usmjerenost ka razvoju različitih kompetencija djece vođene su temeljnim načelima Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, a podrazumijevaju:

- *Razvojnost* dječjih kompetencija odnosno kontinuirano praćenje i razvoj djeteta
- *Cjelovito* procjenjivanje konteksta dječjih kompetencija čiji se pojavni oblici suptilno isprepliću s pojavnim oblicima drugih kompetencija
- Promatranje individualnih kompetencija djeteta u vidu razvojnih mogućnosti svakog djeteta ponaosob, bez uspoređivanja sa djecom njihove kronološke dobi.

Važno je naglasiti temeljne kompetencije u ranoj dobi koje su okosnica za razvoj svih ostalih, a to su samopoštovanje, samopouzdanje i pozitivna slika djeteta o sebi. Temeljne ciljeve odgojno obrazovnog rada usmjerit će se na pružanje podrške holističkom razvoju djece, razvoju osobnosti djeteta, poštivanju dječjih prava u svim aspektima (prema Konvenciji o pravima djeteta), kao i poticanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje komunikacija na materinskom jeziku, komunikacija na stranim jezicima, matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalna kompetencija, učiti kako učiti, socijalna i građanska kompetencija, inicijativa i poduzetnost, kulturna svijest i izražavanje, te promociju važnosti održivog razvoja.

PROJEKT „SAY HELLO TO THE WORLD“

Projekt "**Pomašimo u svijet**" je međunarodni projekt koji stavlja naglasak na upoznavanje različitih kultura, običaja i načina života. U projektu djeca dobivaju partnere iz drugih država s kojima se povezuju putem video poziva te zajedno rade, grade i uče jedni od drugih i jedni o drugima (običaji, specifične igre, kultura, glazbene aktivnosti, hrana...). Namjena projekta je kroz različite zanimljive aktivnosti motivirati djecu na tolerantnost, s manje predrasuda i stereotipa, da uvažavaju i poštuju drugačije od sebe (one koji drukčije misle, strance, osobe s posebnim potrebama, starije itd.) Na taj se način pridonosi kvalitetnijem životu, većoj solidarnosti i poštovanju, a posebno sada kada svijet postaje globalno selo. Nakon sudjelovanja na projektu i praćenju i provođenju programa vrtić dobiva titulu "**Tolerantnog vrtića**" odnosno vrtića u kojem se njeguje tolerancija, razumijevanje različitosti, pripadnost vlastitoj kulturi i okruženju, ali i razvoj vlastitog identiteta i identiteta vrtića.

OSIGURANJE KVALITETE

Kako je kvaliteta rezultat promišljenog a ne stihijskog djelovanja, potrebno je unaprijed osigurati standarde, te konstantno analizirati postojeću praksu, isticati dobre primjere prakse i kritične točke, te usmjeravati djelovanje prema unapređivanju postojeće najbolje i otkloniti nedostatke.

PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Složenost i kompleksnost odgajateljskog posla pred njih stavlja potrebu za cjeloživotnim učenjem. Kontinuiranim ulaganjem u sebe i svoje znanje, jačanjem profesionalnih i osobnih kompetencija, odgajatelj stvara pretpostavke za kvalitetan rad sa djecom i obiteljima iz kojih dolaze. Nezaobilazna pretpostavka za osiguranje i unapređivanje kvalitete odgojno obrazovnog procesa, uz kvalitetno inicijalno obrazovanje, jest i kontinuirano profesionalno usavršavanje odgojitelja i drugih stručnih djelatnika u dječjem vrtiću.

Kako bi osigurali razvoj i napredak odgojno obrazovne prakse "iznutra", odgojiteljima i drugim stručnim djelatnicima vrtića potrebno je osigurati primjereno i kvalitetno kontinuirano profesionalno učenje i razvoj. Osim informacijskih oblika profesionalnog usavršavanja, potrebno je osigurati i one koji imaju transformacijski potencijal, odnosno one koji imaju istraživačko obilježje i omogućuju propitivanje vlastitih uvjerenja, iskustava i svakodnevnih prakse. Uvjerenja, odnosno implicitna pedagogija odgojitelja uvelike određuje i njihovo ponašanje i djelovanje. Mjenjanjem tih uvjerenja i cjelokupne odgojne filozofije odgojitelja dolazi do nerazumijevanja, promjena i stvaranja otpora.

Kontinuirano profesionalno usavršavanje odgojitelja usmjerit će se k razvoju njihovih refleksivnih umijeća. Zajedničkim refleksivnim istraživanjem odgojitelja sa sustračnjacima, osposobljavat će se odgojitelje za bolje razumijevanje, postupno mijenjanje i usavršavanje vlastite prakse.

S obzirom na navedeno, odgojitelji i stručni suradnici u dječjem vrtiću biti će usmjereni ka učenju, usavršavanju svojih znanja i vještina vezanih uz refleksivnu praksu. Osim usmjerenosti na refleksivnu praksu, odgojitelji će se usavršavati na području partnerstva s roditeljima, razvijanja komunikacijskih vještina, stvaranje kvalitetnih prostornih i materijalnih uvjeta za igru i istraživanje djece i druge teme koje budu aktualne, važne i zanimljive samim odgojiteljima. Smatramo kako se znanje najbolje stječe ako je pojedinac intrinzično motiviran za usvajanje istog, pa ćemo tako ostaviti i odgojiteljima na izbor da se profesionalno usavršavaju u smjeru koji je njima osobito zanimljiv i važan. Shodno tome u dječjem će se vrtiću njegovati različitosti znanja i vještina odgojitelja, te će se organizirati edukacije na razini vrtića koje će voditi sami odgojitelji (svaki sa svojim zasebnim znanjima i vještinama).

Pritom treba poštovati njihovu stručnost, kompetentnost ali i obvezu da svoje znanje dijele sa drugima.

Također, u vrtiću će se redovito provoditi timska planiranja. Osim edukacija na razini ustanove, odgojiteljima će se nuditi profesionalna individualna stručna usavršavanja .

Kontinuirano profesionalno usavršavanje odvijat će se na niz različitih načina poput praćenja suvremene literature i periodike, međusobno informiranje odgojitelja o pročitanoj literaturi i

novim spoznajama, odgojiteljskih vijeća, redovito sudjelovanje na seminarima i radionicama sa područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, poticati će se već spomenuta reflektivna praksa, kao i poticanje odgojitelja na prezentaciju teorijskih znanja i primjera dobre prakse na roditeljskim sastancima i stručnim skupovima, posjetima drugim ustanovama za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Također, odgojitelje će se poticati na nastavak inicijalnog obrazovanja, odnosno na upisivanje diplomskog studija ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Načela kurikuluma dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru

Inkluzija djece s teškoćama u razvoju

Inkluzija djece s teškoćama u razvoju i posebnim potrebama koja su uključena u redovite skupine vrtića ostvaruje se kao dio redovitog programa. Inkluzija podrazumijeva pristup usmjeren na dijete, njegove interese, sposobnosti, vještine i potencijale koje treba razvijati. Uključivanje djece s teškoćama u redovite skupine zahtijeva osiguravanje uvjeta tako da djeci s težim i kombiniranim teškoćama nastojimo osigurati podršku asistenta, organiziramo i potičemo edukaciju odgojitelja, prostor prilagođavamo potrebama djeteta koliko je to moguće. Planiranje individualiziranih odgojno obrazovnih planova i programa i praćenje njihovog ostvarivanja provode odgojitelji i stručna služba u suradnji s roditeljima koji su partneri u cjelokupnom procesu.

Dobrobiti za djecu s teškoćama u razvoju: ostvarivanje socijalnih interakcija odnosno druženje s vršnjacima koji im mogu biti uzori za različite vještine i ponašanja odnosno dobri modeli učenja, razvoj samopoštovanja i stvaranje pozitivne slike o sebi kroz društvene odnose i aktivnosti, hrabrost u traženju i primanju pomoći od drugih.

Dobrobit za djecu urednog razvoja: učenje o razlikama, veće samopoštovanje zbog pomaganja drugima, interakcije s djecom različitih sposobnosti koja omogućava učenje novih socijalnih vještina, razvijanje osjetljivosti za potrebe drugih i bolje razumijevanje teškoća koje imaju djeca s posebnim potrebama, prepoznavanje vlastitih sposobnosti i vještina.

PROGRAMI

Redoviti program

Programi i organizacija rada Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja što podrazumijeva:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajnu materijalnu sredinu koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštva
- poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s kojima stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje

- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece sa teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi

Bitne odrednice unaprjeđivanja programa koje odgojitelji unose u organizacijska rješenja vrtića su:

- planiranje prostora i aktivnosti utemeljenih na procjenjivanju i praćenju razvoja djeteta
- formiranje, dopunjavanje i poticajno oblikovanje centara aktivnosti kao preduvjeta slobodnog djetetovog izbora aktivnosti
- unaprjeđivanje različitih oblika suradnje s roditeljima i njihovo uključivanje u odgojno-obrazovni proces
- živjeti i učiti prava djeteta, demokratske vrijednosti i pluralizam

Ciljevi redovitog programa

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje)
- zainteresiran, ne direktivni stav odgojitelja
- usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju

Namjena programa

Redovni programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i prehrane djece predškolske dobi (cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja) prilagođeni razvojnim potrebama djeteta provode se za djecu od 12 mjeseci života do polaska u osnovnu školu. U dječjem vrtiću programi se provode u cjelodnevnim skupinama od 6.30 do 16.30 sati (desetosatni boravak).

Način realizacije

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum u Dječjem vrtiću Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja, stjecanje znanja, vještina i navika.

Redoviti 10 satni program

Tablica 1. Organizacija odgojnih skupina

Objekt	Skupina	Broj skupina	Broj djece
Marina Držića 1	Jaslice	2	42
Marina Držića 1	Vrtić	4	93
Paška 1	Vrtić	2	44
Augusta Šenoa 42	Vrtić	1	21
SVEUKUPNO		9	200

Vrednovanje programa

- putem podataka iz dnevnih zapažanja i anegdotske bilješke o djeci
- podaci dobiveni iz praćenja dobivenih objektivnijim tehnikama – protokoli, skale procjena
- Putem refleksivnih sastanaka
- Samo evaluacija i vanjska evaluacija rada
- Upitnici za roditelje, odgojitelje

Posebni programi integrirani u redovne odgojne skupine

Program ranog učenja engleskog jezika

Rad u skupinama s programom ranog učenja stranog jezika u sklopu redovnog programa u Dječjem vrtiću Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru ustrojen je kao integrirani 10-satni (cjelodnevni). U Program se uključuju djeca od navršene treće godine života do polaska u školu.

Za realizaciju Programa koristi se prostor cijelog objekta vrtića, uključujući sobe dnevnog boravka u kojima su česte promjene centara aktivnosti, te hodnici koji se transformiraju u male radionice i igraonice (npr. dramska, glazbena, konstruktivna, kreativna, knjižnica ...) i dvorište vrtića.

U provođenju Programa aktivno sudjeluju educirani odgojitelji, koji doprinose obogaćivanju sadržaja i materijalnih uvjeta pri organizaciji rada.

Odgojitelji u skupinama s programom ranog učenja engleskog jezika u sklopu redovnog programa u Dječjem vrtiću Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru osposobljeni su za rad na engleskom jeziku te se konstantno usavršavaju u poznavanju istoga. U provođenju programa su fleksibilni, prilagođavaju se i uvažavaju potrebe, interese i mogućnosti djece različitog uzrasta.

Cilj integriranog programa ranog učenja engleskog jezika

Cilj programa je razvijati senzibilitet za strani jezik, poticati razvoj govornih sposobnosti i percepcije, pružiti djeci priliku gdje će oni trebati ili željeti komunicirati na engleskom jeziku, ohrabrivati djecu u njihovim pojedinačnim nastojanjima i ostvarenjima.. Koristeći situacijski

pristup, djeca se potiču na aktivno učenje engleskog jezika i motiviraju za stjecanje novih znanja i vještina.

Namjena programa

Integrirani program ranog učenja engleskog jezika provodi se za svu djecu od 3. godine života do polaska u osnovnu školu. Program se provodi u cjelodnevним skupinama od 6.30 do 16.30 sati u sklopu redovnog desetosatnog programa.

Zadace integriranog programa ranog učenja engleskog jezika

Tjelesni i psihomotorni razvoj

- Razvijati motoriku djeteta, igrati nove igre, kretanjem utjecati na doživljajno učenje engleskog jezika

Socio emocionalni razvoj i razvoj samostalnosti

- Razvijati u djece osjećaj sigurnosti i samopouzdanja u spontanom izražavanju na engleskom jeziku
- poticati društvene igre i interakcije

Spoznajni razvoj i razvoj ličnosti

- Istraživačkim aktivnostima poticati djecu na govor
- Razvijati motivaciju za daljnjim učenjem stranog jezika
- Razvijati interes djeteta za druge ljude i zemlje postupnim uvođenjem u svijet stranih kultura i civilizacija

Govor, izražavanje, stvaranje, komunikacija

- razvijati jezične vještine, posebno slušanje i govorenje
- razvijati postupno slušno razumijevanje i izražavanje na stranom jeziku u skladu s interesima i potrebama djeteta u dnevnim životnim situacijama
- usvajati ispravan izgovor, ritam, intonaciju
- usvajati osnovni jezični rječnik i jezične strukture kroz komunikacijske sadržaje u igri i svakodnevnim aktivnostima u spontanoj interakciji

Sadržaji i aktivnosti za ostvarivanje zadaća

Svi sadržaji i aktivnosti programa učenja engleskog jezika u sklopu redovnog programa u Dječjem vrtiću Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru usmjereni su na dijete, uvažavaju ga, odnose se na dijete u vanjskom i unutarnjem prostoru vrtića. Sadržaji na engleskom jeziku su integrirani u sve elemente odgojno-obrazovnog procesa kroz redoviti program. Program je

fleksibilan, te ga nije moguće unaprijed propisati, pogotovo jer je područje interesa (strani jezik) specifično.

Predškolsko dijete pokazuje veliku radoznalost za istraživanje svijeta koji ga okružuje. Dobro pripremljen i organiziran odgojno-obrazovni rad utječe na razvoj kulture komunikacije i socijalnih odnosa, što omogućava djetetu igru, rad, slušanje, čitanje, istraživanje, zaključivanje i korištenje usvojenih sadržaja. Djeca svoje potrebe, spoznaje, iskustva, ideje izražavaju na stranom i materinjem jeziku koje kombiniraju, jer je količina usvojenih sadržaja proporcionalna vremenu učenja stranog jezika. Usvojene sadržaje djeca rado prezentiraju u vrtiću i kod kuće.

Engleski jezik i njegove posebnosti uključuju se u program postupno, kroz sve odgojno-obrazovne sadržaje, aktivnosti, situacije i cjelokupno ozračje u skupini i vrtiću:

- životno praktične i radne aktivnosti vezane uz biološke potrebe (osobna higijena, uzimanje obroka i dr.)
- raznovrsne igre (govorne, simboličke, igre s pravilima i ostale igre)
- druženja, društveno-zabavne aktivnosti (druženja više djece i odraslih, svečanosti...)
- umjetničke aktivnosti (kazalište lutaka, sjena, dramatizacije i dr.)
- aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja (likovno, glazbeno, scensko)
- istraživačko - spoznajne aktivnosti (istraživačko manipuliranje različitim predmetima, eksperimentiranje, stjecanje iskustva o osobinama predmeta i materijala, upoznavanje pojava, prostornih odnosa, djelatnosti i zanimanja,...)

Komunikacija na engleskom jeziku ostvaruje se spontano i opušteno - primanjem i prenošenjem smislenih poruka, odnosno uporabom stranog jezika u prirodnim životnim situacijama, ostvarivanjem osnovnih djetetovih potreba (izražavanja osjećaja, raspoloženja pri jutarnjem dolasku, obrocima, pranju ruku...) kroz organiziranje aktivnosti u cijeloj skupini, u manjim skupinama i individualno.

Osnovni vokabular su riječi iz situacija bliskih djeci. Gramatičke strukture uvode se kroz pjesmice, dijaloge, igre u situacijskom kontekstu.

Načini i metode rada

Odgojno-obrazovni rad odvija se na razini odgojne skupine, u manjim skupinama djece, parovima i individualno. Učenje je situacijsko. Situacijski poticaji spontani. U takvoj organizaciji rada pomaže koncepcija prostora s centrima aktivnosti koji se izmjenjuju i obogaćuju tako da podržavaju rad u manjim grupama. Također se koriste i dodatni materijali u obliku listića i ostalih materijala za stjecanje osnovnih znanja.

Pri odabiru sadržaja, aktivnosti i metoda vodi se računa o principu individualizacije i socijalizacije, te posebice o principu primjerenosti.

Za uspješno ostvarivanje ovog Programa nezaobilazna je potreba poznavanja psiho-fizičkih karakteristika djece, njihovih spoznajnih mogućnosti i interesa. Djeci se osiguravaju zanimljivi izazovi, potičući njihovu radoznalost i želju za učenje. Odlika je dobre prakse nadovezati se na

dječja pitanja i interese. Kada se djeca osjećaju kompetentno u nečemu, to ne samo da im povećava samopoštovanje i sveukupnu dobrobit, već poboljšava njihove odnose s drugima.

Pravilnim didaktičko-metodičkim oblikovanjem odgojno-obrazovnog rada, poštivanjem principa primjerenosti, zornosti, kretanja od jednostavnijeg prema složenijem, omogućujemo uspješan rad djeci.

Nositelji programa

Nositelji Programa ranog učenja engleskog jezika u Dječjem vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na moru jesu odgojitelji s certifikatom za provođenje ranog učenja engleskog jezika. Realizacija odgojno-obrazovnog Programa ranog učenja engleskog jezika odvija se u skladu sa specifičnim zadaćama i ulogama svakog nositelja programa.

Uloga odgojitelja nositelja programa ranog učenja engleskog jezika

Odgojitelji su stručno osposobljene osobe koje provode odgojno-obrazovni program, u ovom slučaju program ranog učenja engleskog jezika, te stručno promišljaju odgojno-obrazovni proces u svojoj odgojno-obrazovnoj grupi ostvarujući sljedeće uloge:

- pripremanje poticajnog prostorno-materijalnog okruženja
- osiguravanje poticajnog socijalnog okruženja koje se temelji na demokratskim osnovama (međusobno poštovanje i kvalitetna komunikacija)
- poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja poznavanjem individualnih potencijala djece
- djelovanje kroz uloge promatrača, motivatora, pomagača, usmjerivača, evaluatora, suigrača, planera i voditelja
- sustavno prikupljanje dokumentacije u svrhu promatranja i boljeg razumijevanja dječjih potreba
- suradnja s roditeljima i širom društvenom zajednicom
- suradnja sa stručnjacima i stručnim suradnicima, sportskim i zdravstvenim voditeljima
- kontinuirano stručno usavršavanje.

Vođenje pedagoške dokumentacije

Stručna dokumentacija o programu ranog učenja engleskog jezika u sklopu redovnog programa u Dječjem vrtiću Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru, uz redovnu pedagošku dokumentaciju i evidenciju o djeci, uključuje i dodatnu dokumentaciju za planiranje i praćenje razvoja i učenja djece:

- audio, video i foto zapise
- radove djece
- posebne bilješke
- liste praćenja

- razvojne mape djece
- zajedničke refleksije timskog rada odgojitelja i pedagoga na zapažanja iz neposrednog rada

Sportski program

Prateći svakodnevno igru djece, odnosno njihove fizičke aktivnosti osobito na otvorenom prostoru, došli smo do zaključka da zbog ekranizacije i premalo fizičke aktivnosti djeca imaju smanjene motoričke sposobnosti. U tom smjeru želimo potaknuti i poboljšati kvalitetu provedenog vremena u takvim aktivnostima, te smo u fazi traženja kineziologa koji bi doprinio našim nastojanjima i želji za provedbom što više vremena u strukturiranim fizičkim aktivnostima koje će doprinijeti aktiviranju i poboljšanju mentalnih sposobnostima kod djece.

VREDNOVANJE PROGRAMA

Vrednovanje Programa ranog učenja engleskog jezika provodit će se u svrhu osiguravanja visoke razine kvalitete odgojno-obrazovne prakse, te će stoga obveza voditelja programa biti promišljanje, planiranje, praćenje i evaluacija kvalitete odgojne prakse.

Kvaliteta je rezultat promišljenog, a ne stihijskog djelovanja pa je potrebno prema unaprijed utvrđenim/dogovorenim standardima (kriterijima, indikatorima) stalno analizirati postojeću praksu, uočavati i isticati dobre primjere i posebice „kritične točke“ te usmjeravati djelovanje voditelja programa prema unaprjeđivanju.

Od iznimnog značaja bit će unutarnja procjena kvalitete u skladu s važećim indikatorima koji su referentna točka u odnosu na koju se unutarnja procjena čini.

Osim unutarnje (samo) procjene, program će podlijegati i stalnom vanjskom vrednovanju čiji su kriteriji unaprijed poznati i međusobno usklađeni. Unutarnja i vanjska (samo) procjena kvalitete ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja obuhvaća:

Cjelinu, ukupnost funkcioniranja ustanove – pravna uređenost, primjena pedagoškog standarda, ukupna kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa itd.

Pojedine segmente – praćenje napredovanja djece, poštovanje prava djece, roditelja i ostalih čimbenika, inkluzija djece s posebnim potrebama, usavršavanje stručnjaka u ustanovi itd.

Važan element unutarnje procjene kvalitete ustanove jest osposobljenost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, dakle djece i odraslih za stalnu i kvalitetnu samoprocjenu. Trajno unaprjeđivanje vlastitih osobnih i profesionalnih kompetencija jest obveza odraslih i postulat u radu s djecom, a njima se želi pružiti primjeren model djeci kako bi se osposobila za samo unaprjeđivanje svojih postignuća i izgradnju odnosa s vršnjacima i ostalima u ustanovi i izvan nje.

Čimbenici vrednovanja Programa ranog učenja engleskog jezika: u vrtiću (odgojitelji, stručni suradnici, djeca, roditelji), izvan vrtića (refleksivni prijatelji iz drugih vrtića i akademske zajednice, čimbenici mreže profesionalne zajednice učenja, nadležne institucije, odjeli za

obrazovanje lokalne zajednice, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za odgoj i obrazovanje, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja).

Program predškole

Cilj programa pred škole

Cilj programa jest osigurati okruženje u kojem će dijete u godini pred polazak u školu maksimalno razviti sve svoje osobne potencijale, zadovoljiti aktualne interese i steći znanja, vještine i navike koje će mu omogućiti uspješnu prilagodbu na nove uvjete rasta i razvoja u osnovno školskoj sredini. Okruženje kao niz materijalnih i komunikacijskih čimbenika organizirat će se tako da potiču i reguliraju djetetov psihički razvoj, te da utječe na formiranje njegove osobnosti i njegovih socijalnih stavova i vještina, kao i ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.

Namjena programa

Program pred škole je oblik organizirane pripreme djece za polazak u osnovnu školu kojom se obuhvaćaju načini rada primjereni suvremenim potrebama predškolske djece. Program je namijenjen djeci zakonskim obveznicima u školskoj godini 2024./2025.

Način realizacije

U Dječjem vrtiću Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru program pred škole provodit će se u:

- redovitom desetsatnom programu (odvijat će se kontinuirano u punom opsegu cjelodnevnog programa)
- trosatnom programu za djecu koja nisu obuhvaćena redovitim programom vrtića.

Program pred škole provodit će se u jutarnjem terminu za djecu koja su uključena u redoviti cjelodnevni desetsatni program. Trosatni program za djecu koja nisu obuhvaćena redovitim programom vrtića provodit će se u popodnevom terminu.

Neposredni rad s djecom polaznicima programa pred škole koji nisu obuhvaćeni redovitim programom vrtića započet će u studenom 2023., a završit će u svibnju 2024. godine ukupno nešto više od propisanih 250 sati. Program pred škole obuhvaćat će 25 djece organizirane u jednu skupinu, a vodit će ga odgojiteljica koja bude izabrana natječajem.

Temeljem Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece, program pred škole ostvarivat će se spontano, situacijski, uvažavajući interes djece kao i njihove psihofizičke mogućnosti obzirom na dob. Kao što je i navedeno u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, posebna pozornost usmjeravat će se utvrđivanju postojećeg iskustva, znanja i razumijevanja djece te oblikovanju uvjeta za njihovo nadograđivanje. Djecu će se kontinuirano poticati na sudjelovanje, promišljanje i planiranje novih iskustava učenja s odgojiteljem.

Odgojno-obrazovne aktivnosti temeljit će se na istraživanju, otkrivanju, promišljanju, rješavanju problema i raspravi djeteta s drugom djecom i odgojiteljem te korištenju različitih izvora učenja. Djecu će se poticati na izražavanje u sklopu različitih vrsta reprezentacija (crtanje, slikanje, građenje, konstruiranje i sl.), koje im olakšavaju razumijevanje i integriranje koncepata kojima se bave, te korištenje simbola za izradu pisanih bilješki u njima svrhovitome kontekstu. Izravne intervencije odgojitelja u odgojno-obrazovnim aktivnostima temeljit će se na dobrom razumijevanju djece i smjera razvoja njihovih aktivnosti, te promišljanju načina na koji bi se svakom djetetu mogao osigurati prijelaz u zonu sljedećega razvoja. Razvoj djeteta planirat će se i pratiti kroz radove djece, foto zapise, liste praćenja razvoja djeteta kako bi i roditelji imali uvid u odgojno-obrazovni rad i napredak njihovog djeteta.

Uloge odgojitelja nositelja programa predškole

Odgjitelji su stručno osposobljene osobe koje provode odgojno-obrazovni program, u ovom slučaju pred škole, te stručno promišljaju odgojno-obrazovni proces u svojoj odgojno-obrazovnoj grupi ostvarujući sljedeće uloge:

- pripremanje poticajnog prostorno-materijalnog okruženja
- osiguravanje poticajnog socijalnog okruženja koje se temelji na demokratskim osnovama (međusobno poštivanje i kvalitetna komunikacija)
- poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja poznavanjem individualnih potencijala djece
- djelovanje kroz uloge promatrača, motivatora, pomagača, usmjerivača, evaluatora, suigrača, planera i voditelja
- sustavno prikupljanje dokumentacije u svrhu promatranja i boljeg razumijevanja dječjih potreba
- suradnja s roditeljima i širom društvenom zajednicom
- suradnja sa stručnjacima i stručnim suradnicima, sportskim i zdravstvenim voditeljima
- kontinuirano stručno usavršavanje

Metodološki pristup

U neposrednom radu s djecom primjenjivat će se različite metode i oblici rada, temeljene na humanističko – razvojnoj koncepciji Programa pred škole.

Oblici rada:

- zajednički rad u skupini
- rad u manjim skupinama
- rad u parovima
- individualni rad

Metodički pristup za neposredni rad s djecom:

- igra
- obrazovne metode
- verbalne metode
- istraživačke metode

- problemske metode
- metode promatranja
- metode demonstracije

Metode i tehnike praćenja i prikupljanja podataka

- sociometrijski postupak
- izrade protokola i instrumenata praćenja, prikupljanja i sređivanja podataka
- izrada plakata
- prikupljanje izjava djece
- dokumentiranje: individualni portfolio djeteta, uradci djece, samo refleksije djece, narativni oblici, opservacija postignuća djece, samo refleksije i zajedničke refleksije odgojitelja

Tehnike obrađivanja podataka

- kvalitativna obrada podataka
- kvantitativna obrada podataka
- evaluacija, dokumentiranje
- usporedba rezultata sa novijim istraživanjima i spoznajama
- izrada zaključaka
- prezentiranje rezultata

Pedagoška dokumentacija

Pedagoška dokumentacija vodit će se u skladu s Pravilnikom o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (N.N. br.83)

Oblici dokumentiranja

- individualni i zajednički uradci djece
- verbalni izričaji djece
- samo refleksije djece
- foto i video snimke
- plakati i panoi
- dječja kreativna ostvarenja
- vrednovanje programa od strane djece i roditelja
- narativni oblici (bilješke odgojitelja i drugih stručnih djelatnika)
- opservacija postignuća djece
- dokumentiranje aktivnosti odgojitelja (samo refleksije i zajedničke refleksije odgojitelja)

Vrednovanje programa

Vrednovanje Programa pred škole provodit će se u svrhu osiguravanja visoke razine kvalitete odgojno-obrazovne prakse te će stoga obveza svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa biti stalno promišljanje, planiranje, praćenje i evaluacija kvalitete odgojne prakse.

Kvaliteta je rezultat promišljenog, a ne stihijskog djelovanja pa je potrebno prema unaprijed utvrđenim/dogovorenim standardima (kriterijima, indikatorima) stalno analizirati postojeću praksu, uočavati i isticati dobre primjere i posebice „kritične točke“ te usmjeravati djelovanje voditelja programa pred škole prema unaprjeđivanju.

Od iznimnog značaja bit će unutarnja procjena kvalitete u skladu s važećim indikatorima koji su referentna točka u odnosu na koju se unutarnja procjena čini.

Osim unutarnje (samo) procjene, Program će podlijegati i stalnom vanjskom vrednovanju čiji su kriteriji unaprijed poznati i međusobno usklađeni

PROGRAM SURADNJE S RODITELJIMA

Cilj suradnje s roditeljima jest razvijanje partnerstva u provedbi programskih zadaća.

Aktivnosti s roditeljima kroz godinu: inicijalni razgovori s roditeljima koji su podnijeli zahtjev za upis djeteta u vrtić, roditeljski sastanci za roditelje novoupisane djece, priprema i provedba individualnih razgovora s roditeljima, provedba anketa o zadovoljstvu rada vrtićem, tematski roditeljski sastanci, priprema djeteta za polazak u školu, radionički roditeljski sastanci. Osim navedenih aktivnosti s roditeljima vrtić provodi i Unicef programe „Rastimo zajedno“ za roditelje.

Program radionica „Rastimo zajedno“

Program „Rastimo zajedno“ razvijen je u okviru UNICEF-ovog Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo s ciljem osnaživanja suradnika u predškolskim ustanovama za pružanje podrške roditeljima u najboljem interesu djece. Program na razini države vode prof. Branka Starc i prof.dr. Ninoslava Pećnik, dok je logističko organizacijska podrška osigurana iz Ureda UNICEF-a. U cijelosti se provodi u suradnji s Odsjekom za predškolski odgoj Agencije za odgoj i obrazovanje.

Ciljevi

Cilj programa „Rastimo zajedno“ jest stvoriti poticajno i osnažujuće okruženje u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu: bolje upoznaju sebe kao roditelja te doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu. Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i o roditeljstvu na dobrobit djeteta (i roditelja).

Svrha programa

Svrha programa radionica za roditelje „Rastimo zajedno“ jest omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču rast i razvoj kako roditelja tako i djeteta.

Program „Rastimo zajedno“ vodi educirani tim voditelja pedagoginja Višnja Milačić Žurić i odgojiteljica Antonija Kolačko. Ciklus radionica provodi se u vremenu od siječnja do travnja kroz 11 radionica u trajanju od dva sata.

Realizacija - kroz 11 strukturiranih radionica

Teme radionica: Roditelji 21. Stoljeća, Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta, Roditeljski ciljevi, Sva naša djeca i kako ih volimo, Slušanje-važna vještina roditeljstva, Kako dijete uči o

svijetu oko sebe, Postavljanje granice, Biramo i kreiramo rješenja, Biti roditelj: utjecaji i izbori: Završetak i novi početak.

Na radionicama roditelji s voditeljicama i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo, upoznaju bolje sebe kao roditelja, uviđaju načine na koje se odnose prema svom djetetu te doznaju i za druge moguće načine. Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i o roditeljstvu na dobrobit djeteta i roditelja. Uz to preispituju se vrijednosti u podlozi vlastitog roditeljstva, uči o potrebama djece i roditelja i načinima njihovog zadovoljavanja, vježbaju komunikacijske vještine i odgovara na druga pitanja za koja roditelji izraze interes.

Predavanjima i vježbama stječu se znanja i vještine koje roditeljima koriste u odnosu s djetetom. Razgovorom se izmjenjuju iskustva o rješavanju problema s djetetom. Druženjem se postaje sigurniji, samopouzdaniji, zadovoljniji.

Vrednovanje

- Upitnici za roditelje prije početka ciklusa i nakon održanog ciklusa radionica
- Evaluacijske liste za roditelje
- Evaluacije voditelja radionica nakon svake provedene radionice
- Vanjsko vrednovanje iz Ureda UNICEF-a

Klub roditelja „Rastimo zajedno“

Klub roditelja „Rastimo zajedno“ razvio se kao oblik kontinuirane podrške roditeljima koji su bili sudionici Programa „Rastimo zajedno“.

Opći cilj Kluba je podrška roditeljima u primjeni njihovih uvida i odluka s radionica, u razvoju komunikacijskih i drugih vještina stečenih na radionicama kao i osnaživanje njihovog osjećaja roditeljske kompetentnosti.

Realizacija

U Klubu, kao i u radionicama, treba biti odgovoran i promišljen u nudi sadržaja koji će doprinositi jačanju roditeljstva u najboljem interesu djeteta, te biti na dobrobit i roditelja i djeteta.

Klubovi se u pravilu sastaju rijetko, sastanak kluba je u svibnju, jednom godišnje. Roditelji predlažu teme prema svojim interesima i roditeljskim potrebama. Dolaze roditelji iz različitih grupa, pa će nam se vjerujemo pojaviti nove potrebe i teme. Grupni rad u Klubovima po svojoj vrsti ostaje edukativna grupa i grupa podrške. Klub vode pedagoginja Višnja Milačić Žurić i odgojiteljica Antonija Kolačko.

Vrednovanje

- Evaluacijske liste za roditelje
- Evaluacije voditeljica nakon provedene radionice

Klub očeva „Rastimo zajedno“

Klub očeva „Rastimo zajedno“ posebnu pažnju posvećuje ulozi očeva u ranom djetinjstvu s obzirom na spoznaju da očeva uključenost, osjetljiva podrška i poticaj u prvim godinama djetetovog života daju jedinstven doprinos djetetovom dugoročnom psihosocijalnom razvoju. Klub s očevima prilika je da čujemo kako očeви žive svoje očinstvo, te kako ih se može poduprijeti u ostvarivanju njihove važne uloge u djetetovom razvoju.

Ciljevi

Cilj kluba očeva jest stvoriti poticajno i podražavajuće okruženje u kojem će očeви zajedno s voditeljicama i drugim očevima, međusobno, steći nova saznanja o ulozi oca u ranom djetinjstvu, upoznati bolje sebe kao oca, prepoznati učinkovite načine nošenja sa zahtjevima roditeljstva i razmjenjivati ideje o načinima na koje žive svoje očinstvo.

Realizacija

Ciklus radionica sastoji se od 7 radionice koje će se održavati jednom tjedno u trajanju od 2 sata. Teme radionica su sljedeće: Očinska uloga u ranom djetinjstvu, O očevima i osjećajima, O očevima i majkama, Tata i dijete igraju se zajedno, Tata od zanata, radionica s majkama: O očevima i majkama, radionica sa stručnjacima: Zašto su očeви važni? Provodit će ih posebno educiran voditeljski tim za podršku u ranom razvoju, pedagoginja Višnja Milačić Žurić i odgojiteljica Antonija Kolačko.

Vrednovanje

- Upitnici za roditelje prije početka ciklusa i nakon održanog ciklusa radionica
- Evaluacijske liste za roditelje
- Evaluacije voditelja radionica nakon svake provedene radionice
- Vanjsko vrednovanje iz Ureda UNICEF-a

Program radionica „Rastimo zajedno Plus“

Program „Rastimo zajedno Plus“ razvijen je tijekom 2012. i 2013. godine, pod okriljem Ureda UNICEF-a za Hrvatsku, temeljem četverogodišnjeg iskustva provedbe Programa „rastimo zajedno“. To iskustvo ukazalo je na potrebu za „sestrinskim“ programom koji će odgovoriti na specifične potrebe i interese roditelja djece s teškoćama u razvoju te ih podržati i osnažiti u njihovoj roditeljskoj ulozi. Program radionica s roditeljima „Rastimo zajedno Plus“ namijenjena je roditeljima djece s teškoćama u razvoju u dobi do osam godina života. Autorice programa su Prof.dr. Ninoslava Pećnik, prof. Branka Starc, prof. Marta Ljubešić, prof. Minja Jelić, prof. Sonja Pribela Hodap i prof. Marina Grubić. „Rastimo zajedno Plus“ promiče iste vrijednosti i pristup roditeljstvu kao i program „Rastimo zajedno“. Međutim roditelj djeteta s teškoćama u razvoju u svom roditeljstvu ima mnogo „dodataka“ – proživljava više strepnje i stresa, više izazova i pobjeda i treba više informacija, više razumijevanja, više stručnog rada, više brige društva. Roditelji djece s teškoćama susreću se s različitim dodatnim poteškoćama u svom roditeljstvu, svi ti „dodatci“ nazvani su „plus“.

Ciljevi

- Razmjena ideja o načinima na koje roditelje žive svoje roditeljstvo
- Roditelji će bolje upoznati sebe kao roditelji
- Prepoznat će učinkovite načine kako se nositi s dodatnim opterećenjima pod kojima žive
- Upoznati načine na koje se odnose prema svom djetetu
- Doznati i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu

Svrha

Svrha Programa radionica s roditeljima „Rastimo zajedno Plus“ je omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču osobni rast i razvoj kompetentnosti i roditelja i djeteta.

Realizacija

Program radionica s roditeljima djece s teškoćama u razvoju „Rastimo zajedno Plus“ sastoji se od jedanaest dvosatnih konceptualno i tematski povezanih radionica koje provodi posebno educirani voditeljski tim za podršku u ranom razvoju: pedagoginja Višnja Milačić Žurić i odgojiteljica Antonija Kolačko.

Teme radionica:

1. Svako je dijete posebno, svaki je roditelj poseban
2. Između očekivanja i prilagodbe
3. Četiri stupa roditeljstva
4. Psihološke potrebe djeteta i roditeljski ciljevi
5. Sva naša djeca i kako ih volimo
6. Slušanje – važna vještina roditeljstva
7. Kako dijete uči o svijetu oko sebe?
8. Granice: zašto i kako?
9. Roditeljske odgovornosti
10. Biti roditelj: utjecaji i izbori
11. Završetak i novi početak

Vrednovanje

- Upitnici za roditelje prije početka ciklusa i nakon održanog ciklusa radionica
- Evaluacijske liste za roditelje
- Evaluacije voditelja radionica nakon svake provedene radionice
- Vanjsko vrednovanje iz Ureda UNICEF-a

1. ZADACI ODGOJNO – OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

Kontinuirano nastojanje građenja ustanove koja se zalaže za poboljšanje kvalitete življenja predškolske djece, u pedagoškoj godini 2023./2024. nastavit će se u okviru odgojno-obrazovnog rada provođenjem sljedećih bitnih zadataka:

- Djeca s TUR
- Okruženje
- Rana pismenost
- Vanjski prostori
- Dokumentiranje
- Rano učenje engleskog jezika
- Roditeljske kompetencije

BITNE ZADACÉ	SADRŽAJ RADA	NOSITELJ ZADATKA	VRIJEME REALIZACIJE
RAZVOJ SUSTAVA PODRŠKE DJECI S TUR	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređivanje postojeće i implementacija dobre prakse inkluzivnog odgojno obrazovnog rada. • Individualni i/ili rad u skupini s djetetom na jačanju osobnih potencijala i kompetencija • Osiguravanje posebne podrške i pomoći djetetu te stručne podrške roditeljima • Partnerstvo s roditeljima u planiranju i ostvarivanju IOOP-a	Odgojitelji, Pedagog, Radni terapeut Roditelji	Tijekom pedagoške godine

<p style="text-align: center;">OKRUŽENJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kreiranje materijalnog okruženja SDB u skladu s interesima djece, na način da centri aktivnosti nude različite načine aktivnog učenja i interakcija među djecom • Kreiranje materijalnog okruženja predprostora SDB u skladu s interesima djece, na način da ono bude prostor za interakciju djece različitih skupina • Promatranje kako okruženje utječe na učenje i kvalitetu interakcija među djecom, dokumentiranje (foto i video dokumentacija) i refleksije odgajatelja na sastanku sa stručnom službom • Stavljanje drugih dijelova hodnika i vrtićkih prostora u funkciju učenja djece, zajedničkim dogovorom odgajatelja 	<p>Odgojitelji, pedagog, ravnatelj</p>	<p>Tijekom pedagoške godine</p>
<p style="text-align: center;">PODUPIRANJE RAZVOJA RANE PISMENOSTI KOD DJECE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poticati ranu pismenost djece koja obuhvaća svijest o pisanim materijalima, svijest o pisanom jeziku, pred vještine pisanja i govorni jezik, razvijen rječnik, osnove gramatike i pripovijedanja • Integracija aktivnosti za razvoj jezično-komunikacijskih sposobnosti u druge centre aktivnosti • Integriranje poticaja u sve centre aktivnosti 	<p>Odgojitelji, pedagog</p>	<p>Tijekom pedagoške godine</p>

<p>VANJSKI PROSTORI U FUNKCIJI UČENJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uređenje vanjskog prostora dvorišta • Tjelesne aktivnosti na vanjskim prostorima osmišljene na način da budu u funkciji integriranog učenja djece, poštujući pritom sve metodičke zahtjeve tjelesnog vježbanja djece predškolske dobi 	<p>Odgojitelj, Pedagog Ravnatelj</p>	<p>Tijekom pedagoške godine</p>
<p>DOKUMENTIRANJE ODGOJNO OBRAZOVNOG PROCESA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podizanje kvalitete dokumentiranja odgojno-obrazovnog procesa, sustavnim prikupljanjem dokumentacije koja omogućuje razumijevanje djece i praćenje procesa odgoja i učenja. Jedan od oblika sustavnog praćenja djece od upisa u jaslice do polaska u školu – razvojne mape. • Koristiti dokumentaciju za podržavanje procesa odgoja i učenja, izgradnju partnerstva s roditeljima, refleksije i samo refleksije 	<p>Odgojitelji Pedagog Ravnatelj</p>	<p>Tijekom pedagoške godine</p>
<p>PODIZANJE KVALITETE INTEGRIRANOG PROGRAMA ENGLESKOG JEZIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obogaćivanje odgojno-obrazovnog rada uvođenjem inovacija u integrirani program ranog učenja engleskog jezika • Osigurati organizacijsko-materijalne uvjete za podizanje kvalitete provođenja program • Organizacija poticajnog materijalnog okruženja • Daljnja edukacija odgojiteljica u programu • Praćenje neposrednog rada s djecom 	<p>Odgojitelji Pedagog Ravnatelj</p>	<p>Tijekom pedagoške godine</p>

<p style="text-align: center;">JACANJE RODITELJSKIH KOMPETENCIJA I OSNAŽIVANJE RODITELJA U PODRUČJU RODITELJSKIH VJEŠTINA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ciklus radionica „Rastimo zajedno“ • Ciklus radionica „Rastimo zajedno Plus“ • Klub očeva „Rastimo zajedno“ • Klub roditelja „Rastimo zajedno“ 	<p style="text-align: center;">Pedagog Odgojitelj</p>	<p style="text-align: center;">Od studenog 2023. do travnja 2024. godine</p>

VOĐENJE INDIVIDUALNIH RAZVOJNIH MAPA

Cilj vođenja individualnih razvojnih mapa u dječjem vrtiću Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru

- Dokumentiranje rasta i razvoja djeteta od jasličke dobi sve do polaska u školu
- Pružanje djetetu mogućnosti samo vrednovanja i praćenja vlastitog napretka
- Boljeg povezivanja vrtića i obitelji
- Pomoć u osmišljavanju individualiziranog pristupa s ciljem da dijete postigne najbolji optimalni razvoj u skladu s njegovim sposobnostima i jakim stranama.

Dokumentiranje prikupljenih podataka o djeci

Dokumentiranje omogućava (Harris-Helm, 2007)

- Praćenje učenja i postignuća djeteta u različitim područjima njegova razvoja (psihičkom, emocionalnom, socijalnom i kognitivnom),
- Uvid u kompleksna iskustva učenja djeteta koja proizlaze iz integriranog pristupa učenja
- Sustavno praćenje i bilježenje specifičnih interesa i razvojnog napretka svakog djeteta
- Prihvatanje učenja kao integriranog procesa – uočavanje onoga što djeca uče kroz aktivno istraživanje i interakciju s odraslima, drugom djecom i materijalima za učenje
- Pomoć u procjenjivanju onoga što djeca znaju ili mogu tj. ne znaju ili ne mogu učiti kako bi modificirali složenost ponuđenih materijala i aktivnosti
- Uočavanje prednosti osiguravanja konkretnih, realnih i za život djeteta relevantnih materijala za učenje.

Način na koji će odgojitelji prikupljati podatke o djetetu

- Kontrolna lista
- Protokol promatranja
- Anegdotske bilješke
- Videosnimke, audio snimke i fotografije

TERAPEUTSKA IGRA

Cilj terapijske igre u vrtićkom okruženju dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru:

- Bolje povezivanje djeteta s drugom djecom
- Lakša regulacija emocija
- Lakše praćenje aktivnosti i pravila u skupini

Odgjitelji će od strane stručne suradnice pedagoginje dobiti podršku i pomoć za upotrebljavanje osnovnih vještina ne direktivne terapije igrom koje će koristiti u svakodnevnom radu s djecom. Osnovne vještine ne direktivne terapije igrom: empatičko reflektiranje, postavljanje granica u tri koraka te ohrabrivanje djeteta.

Stručna suradnica pedagoginja uz svoje vještine u radu s djecom upotrebljavat će tehnike iz terapije igrom. Koristit će ne direktivnu i direktivnu metodu terapijske igre, pripremati određene tehnike i intervencije za koje procijeni da bi djetetu mogle biti od koristi.

Materijali koji se će se upotrebljavati

Upotrebljavat će se različiti mediji i tehnike, primjerice terapijske slikovnice, dramatizacija, crtanje, pijesak i figurice. Upotrebom nestrukturiranih materijala poput pijeska i minijturnih figura ljudi, životinja, drveća i sličnog omogućava se da se djetetova mašta izrazi onako kao da je djetetu u tom trenutku važno. Primjerice, stvaranjem životnih situacija u pijesku dijete ima mogućnost ponovno proživjeti određeno iskustvo, stvoriti novi smisao i steći osjećaj kontrole nad svojim svijetom.

Terapijska igra se prije svega koristi igrom i kreativnim tehnikama. U vrtićkom okruženju primjerena je za djecu od tri godine do polaska u školu.

Igra je za djecu poput verbalizacije kod odraslih. To je medij kroz koji djeca mogu izraziti svoje osjećaje, istraživati odnose, opisivati iskustva, otkrivati želje i samo ispunjavati se. Stoga Terapijska igra svojom dinamičnošću odlično odgovara dinamici djetetove unutarnje strukture (Landreth i Bratton, 1999).

Stručna suradnica pedagoginja prošla je program terapije igrom u Centru Proventus, program je podržan od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske te američke Organizacije terapije igrom (APT).

RAD NA PROJEKTIMA

Rad na projektu jedan je od oblika integriranog kurikuluma. Stoga će nam glavna zadaća biti provedba projekata u svim skupinama redovitog programa. Rad na projektu temelji se na čvrstom uvjerenju u opravdanost učenja kroz aktivnost djeteta, njegov interes i zajedničko pronalaženje odgovora/rješenja. Važno je djecu poticati da govore o temi što znaju, prije nego projekt počne. Tijekom planiranja i provedbe projekta, bit će važno da odgjitelji svakodnevnim praćenjem i dokumentiranjem aktivnosti djece izvide moguće smjerove

aktivnosti, tj. njihov mogući daljnji razvoj zajednički projiciraju. Radu na projektu dali smo prednost ispred drugih strategija učenja, jer takav način rada uči djecu da sami postanu kreatori vlastite spoznaje, a ne samo da primaju ono što im netko drugi daje. Uči ih aktivnom spoznavanju i učenju kako učiti i širiti svoje spoznaje, a to je najvrijednije što im možemo dati. S obzirom da je interes djece nemoguće planirati za razdoblje cijele pedagoške godine, projekti započeti prošle pedagoške godine a za koje još uvijek postoji interes djece, će se nastaviti.

3.4. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

- Dan hrvatske policije, Sv. Mihovil (29. rujan) (odgojitelji starijih skupina)
- Dječji tjedan (07.10. – 13.10.) (odgojitelji svih skupina u suradnji s pedagogom)
- Dan zahvalnosti za plodove zemlje (12. listopada)(odgojitelji svih skupina)
- Dan štednje (31. listopad) (odgojitelji starijih skupina)
- Mjesec hrvatske knjige (15.10. do 15.11.) (odgojitelji u suradnji s pedagogom)
- Međunarodni dan dječjih prava (20. Studenog) (odgojitelji svih skupina)
- Dan kazališta (24. studenog) (odgojitelji svih skupina)
- Sveti Nikola (6. prosinca) (odgojitelji svih odgojnih skupina)
- Sveta Lucija (13. prosinca) (odgojitelji svih odgojnih skupina)
- Božićni i novogodišnji blagdani (prosinac/siječanj)
- Dan Grada Biograda (15. siječnja) (odgojitelji svih skupina – projekt Tatamatijada)
- Valentinovo (14. veljače) (odgojitelji svih skupina)
- Maškare (veljača)
- Međunarodni dan žena (08.03.) (odgojitelji starijih skupina)
- Dan očeva (19. ožujka) (odgojitelji starijih skupina u suradnji s pedagogom)
- Međunarodni dan osoba s Down sindromom (odgojitelji starijih skupina)
- Svjetski dan voda (22. ožujka) (odgojitelji starijih skupina)
- Svjetski dan svjesnosti o autizmu (2. travnja) (odgojitelji starijih skupina)
- Međunarodni dan dječje knjige (2. travanj) (odgojitelji svih skupina)
- Uskršni blagdani
- Svjetski dan zdravlja (7. travnja) (odgojitelji starijih skupina)
- Dan planeta Zemlje (22. travnja) (odgojitelji starijih skupina)
- Međunarodni dan plesa (29. travnja) (odgojitelji svih skupina)
- Dani vrtića (30.svibnja) (odgojitelji svih skupina)
- Međunarodni dan vatrogasaca (4. svibnja) (odgojitelji starijih skupina)
- Majčin dan (9. svibnja) (odgojitelji starijih skupina u suradnji s pedagogom)
- Olimpijski festival dječjih vrtića (svibanj)
- Međunarodni dan obitelji (15.svibnja) (odgojitelji svih skupina)
- Rođendan djece
- Izleti za djecu mješovitih skupina prema planu i programu odgojno-obrazovnog rada i projektima
- Posjete kazalištu lutaka Zadar, predstave u izvedbi vanjskih izvodača u vrtiću.

PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju, odgojiteljima i stručnim suradnicima u dječjim vrtićima, propisana je obveza konstantnog stručnog usavršavanja. Svi odgojitelji isplanirali su u svojim Individualnim godišnjim planovima stručnog usavršavanja način vlastitog stjecanja znanja te je ono usklađeno sa vlastitim interesima, afinitetima ili trenutnom problematikom u odgojno – obrazovnom procesu. Područja individualnog usavršavanja odgojitelji su mogli pokriti zadovoljavajućim fondusom knjiga kojim raspolaže dječji vrtić Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru.

Globalni cilj stručnog usavršavanja odgojnih djelatnika je omogućiti i poticati trajno stjecanje relevantnih znanja i razvoj vještina potrebnih za kvalitetnije razumijevanje i praktično provođenje suvremenih zdravstveno-pedagoško-psiholoških spoznaja o razvoju, odgoju i naobrazbi predškolskog djeteta.

Stručno usavršavanje se realizira u redovnoj satnici, a kroz sve propisane oblike:

- individualno stručno usavršavanje
- stručno usavršavanje unutar ustanove (interni stručni aktivni, stručne radionice, interesne stručne grupe, odgojiteljska vijeća i dr.)
- stručno usavršavanje izvan ustanove (stručna usavršavanja propisana od strane Agencije za odgoj i obrazovanje koja su usko vezana uz pojmove: projektna metoda rada, odgoj za građansko i demokratsko društvo; metodika ranog učenja engleskog jezika....)

Zadaci stručnog usavršavanja:

1. Jačanje stručne kompetencije i autonomije stručnih radnika.
2. Senzibilizacija za potrebe i potrebe djece, te načine prepoznavanja i realizacije istih u praksi.
3. Razvijanje i usavršavanje primjene suvremenih metoda i oblika rada s djecom.
4. Poticanje stvaralaštva kao najvažnijeg mobilizatora svih sposobnosti i modaliteta ljudskog bića.

Aktivnosti usmjerene profesionalnom razvoju stručnih djelatnika u vrtiću planiraju se u Programu stručnog usavršavanja koji je sastavni dio Godišnjeg plana i programa ustanove.

5. VREDNOVANJE KVALITETE ODGOJNO OBRAZOVNOG RADA

Prema čl. 52. Državnog pedagoškog standarda svaka odgojno obrazovna ustanova dužna je kontinuirano prolaziti kroz proces samovrednovanja. Proces vrednovanja biti će usmjeren na utvrđivanje stupnja postignuća ciljeva odgoja i obrazovanja, te utvrđivanje čimbenika i odgovornih za postignute ishode i učinke odgoja i obrazovanja.

Unutarnje vrednovanje obavljat će se timski (ravnatelj, stručni tim i odgojitelji) prema odrednicama i zadacima programa. Na nivou odgojne skupine vrednovanje će se provoditi kroz:

dnevne evidencije i zabilješke, tjednu i tromjesečnu valorizaciju, te na kraju godine kao godišnja valorizacija rada. Posebno će se raditi praćenje i vrednovanje razvoja djece s individualnim potrebama koja su uključena u redoviti program. Posebno će se primjenjivati i samoprocjena kao oblik vrednovanja putem refleksija sa stručnom službom.

Razvoj kurikuluma će pratiti odgojitelji zajedno sa svim sudionicima odgojno – obrazovnog procesa.

Praćenje je nužno kako bi se kontinuirano i sustavno radilo na unaprjeđivanju kvalitete. Aktivno sudjelovanje svih stručnih radnika potiče timski rad, suodgovornost i stvaranje partnerskog odnosa. U istraživanju putova stalnog razvoja i unaprjeđivanja odgojno-obrazovnog procesa koristiti ćemo se novom stručnom literaturom i stručnim usavršavanjem kroz različite oblike.

Vrednovanje programa osmišljeno je na sljedeći način:

Tromjesečno kroz tromjesečnu valorizaciju koja obuhvaća nekoliko elementa: temeljitu analizu adaptacijskog i neadaptacijskog perioda za djecu, polaznosti djece i razloge izostanaka, temeljita analiza razvojnog statusa djece te praćenje realizacije razvojnih zadaća. Pratit ćemo ponudu materijala, aktivnosti i sadržaja ponuđenih djeci te njihove interese. Posebnu pozornost posvetit ćemo spontanim interesima djece i projektima koji iz toga proizađu. Osvrnut ćemo se na materijalne i organizacijske uvjete rada, oblike suradnje s roditeljima te suradnju sa svim vanjskim suradnicima. Stručna služba svaka tri mjeseca provodit će uvid u odgojno obrazovni proces svake skupine.

LITERATURA

1. Antulić-Majcen, S., Pribela-Hodap, S. Prvi koraci na putu prema kvaliteti – samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (Zagreb 2017.)
2. Bruner, J. Kultura obrazovanja (Educa, Zagreb 2000)
3. Državni pedagoški standard (Narodne novine, broj 63/08 i 90/10)
4. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe (Narodne novine, 63/08 i 90/10)
5. Gjurković, T. (2016). Terapija igrom: Kako razviti vještine za razumijevanje djeteta i produbiti odnos s njim. Split: Harfa
6. Hrvatska udruga za ranu intervenciju u djetinjstvu u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom i Uredom UNICEF-a RH. (2012) Zaključci stručnog seminara pod nazivom „Predškolski odgoj djece s poremećajima iz autističnog spektra: uloge i odgovornosti odraslih“, održanog u Zagrebu 22. studenog 2012. Dostupno na: <http://hurid.hr/>
7. Katz, L. Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije (Educa, Zagreb 2005)
8. Ljubetić, M. Vrtić po mjeri djeteta –Kako procjenjivati kvalitetu u ustanovi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja; priručnik za odgojitelje i roditelje (Školske novine, Zagreb 2009)
9. Maleš, D., Milanović, M., Stričević, I. Živjeti i učiti prava – odgoji za ljudska prava u sustavu predškolskog odgoja (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 2003)
10. Miljak, A. Življenje djece u vrtiću (SM Naklada Zagreb, 2009)
11. Ministarstvo prosvjete i Športa Republike hrvatske, 1997, Program predškolskog odgoja, naobrazbe i skrbi djece s autističnim spektrom Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture, posebno izdanje, 16/97)
12. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (Zagreb, 2014)
13. Petrovič-Sočo, B. Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje – holistički pristup. (Mali profesor, Zagreb, 2007)
14. Pravilnik o sadržaju i trajanju programa predškole (Narodne novine 107/2014)
15. Prijedlog koncepcije razvoja predškolskog odgoja (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH, broj 778 1991)
16. Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (Zagreb: NCVVO, 2012)
17. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH, broj 7/8 1991)
18. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture, 7-8/91)
19. Remschmidt, Helmut, Autizam ,Pojavni oblici,pomoć , Naklada Slap 2009.
20. Slunjski, E. Stvaranje predškolskog kurikuluma u vrtiću – organizaciji koja uči (Mali profesor, Zagreb 2006)
21. Šagud, M. Odgojitelj kao reflektivni praktičar (Visoka učiteljska škola u Petrinji, Petrinja, 2006)
22. Upute za pisanje programa u svrhu provođenja postupka verifikacije (www.azoo.hr)
23. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN broj 10/97., 107/07.,94/13, 98/19, 57/22, 101/23).

Kurikulum Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru, za pedagošku godinu 2023./2024. do 2028./2029. usvojen je na 38. sjednici Upravnog vijeća Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru, dana 12. listopada 2023. godine na prijedlog ravnateljice, a nakon razmatranja Odgojiteljskog vijeća D.V. Ivana Brlić Mažuranić, Biograd na Moru, 10. listopada 2023. godine.

Predsjednica Upravnog vijeća:

Drina Bešenić, mag oec.

Dostavlja se:

1. MZOS – putem elektronske pošte na adresu: vtici.planovi@mzo.hr
2. Ured državne uprave Zadarske županije: iva.gospic@zadarska-zupanija.hr
3. MZOS- putem elektronske pošte na adresu: vtici.kurikulumi@mzo.hr
4. Grad Biograd na Moru Uredu za društvene djelatnosti i lokalnu samoupravu putem elektronske pošte: info@biogradnamoru.hr
5. Pismohrana